

Komercyjne wykorzystywanie seksualne dzieci i młodzieży – postawy Polaków wobec zjawiska w latach 2011–2014

DOROTA ŻURKOWSKA

Institut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego

W artykule przeprowadzono analizę wyników badań sondażowych dotyczących postaw Polaków wobec zjawiska komercyjnego wykorzystywania seksualnego dzieci i młodzieży, przeprowadzonych w latach 2011 i 2014. Na przestrzeni analizowanych lat nie zaobserwowano znaczących zmian w tym obszarze. Polacy zdecydowanie negatywnie oceniają wszystkie analizowane formy wykorzystywania: prostytutkę aspiracyjną, komercyjny cyberseks, sponsoring oraz prostytutkę głodową – w obu falach badania te zjawiska zostały ocenione skrajnie negatywnie przez co najmniej 73% respondentów. Równocześnie, niezmiennie ponad połowa Polaków uważa, że zjawiska te stanowią realny problem dotyczący wielu osób. Zdaniem 49% Polaków można wskazać grupy dzieci, które są szczególnie narażone na takie wykorzystywanie. W opinii osób badanych, są to przede wszystkim, dzieci i młodzież: z rodzin patologicznych, z rodzin biednych oraz z rodzin, w których rodzice nie mają czasu dla nich czasu.

SŁOWA KLUCZOWE:

KOMERCYJNE WYKORZYSTYWANIE SEKSUALNE, DZIECI, POSTAWY

Definicje i charakterystyka zjawiska

Komercyjne wykorzystywanie seksualne dzieci (ang. *commercial sexual exploitation of children*) definiuje się jako wykorzystanie seksualne dziecka przez osobę dorosłą przy zaistnieniu finansowej lub innej formy

wynagrodzenia dla dziecka lub osób trzecich¹. Stanowi ono współczesną formę niewolnictwa, w której dziecko zostaje sprowadzone do roli obiektu seksualnego i handlowego. Zjawisko to przybiera wiele form, takich jak: prostytutka i pornografia dziecięca, dziecięca turystyka seksualna, handel dziećmi w celach seksualnych oraz małżeństwa dzieci (ECPAT International, FDN, 2012).

Skala zjawiska

Eksperci zwracają uwagę, że zjawisko komercyjnego wykorzystywania seksualnego dzieci ma charakter globalny. Zmienia się pod wpływem procesów globalizacyjnych oraz rozwoju nowych technologii, szczególnie informacyjnych i komunikacyjnych (ECPAT International, FDN, 2012).

Zgodnie z szacunkami Międzynarodowej Organizacji Pracy (*International Labour Organization*), każdego roku na całym świecie około 1,2 miliona dzieci pada ofiarą handlu ludźmi, głównie do celów komercyjnego wykorzystywania seksualnego lub pracy przymusowej. Komercyjne wykorzystywanie dzieci w prostytucji i pornografii stanowi jedno z istotnych źródeł dochodów zorganizowanych grup przestępczych, często działających na międzynarodową skalę (FDN, 2012).

Trudno jednak precyzyjnie oszacować skalę problemu komercyjnego wykorzystywania seksualnego dzieci w wymiarze światowym. Jako główne przeszkody tego stanu rzeczy wskazuje się m.in.: brak spójnych systemów gromadzenia danych i ich klasyfikacji, różnorodność systemów i rozwiązań prawnych, prowadzącą do odmiennej kategoryzacji przypadków oraz ograniczenia oficjalnych statystyk, zawierających wyłącznie przypadki zgłoszone lub wykryte (Wojtkowska, 2012).

Jedno z potencjalnych źródeł danych o analizowanym zjawisku stanowią deklaracje dzieci, dotyczące angażowania się przez nie w komercyjne zachowania seksualne. Mimo ograniczeń tego źródła informacji, swoistych dla deklarowania potępianych społecznie zachowań, jest ono niezwykle cennym uzupełnieniem obrazu rzeczywistości, którego dostarczają oficjalne statystyki.

1 Definicja utworzona na podstawie Deklaracji i Planu Działań przeciwko Seksualnemu Wykorzystywaniu Dzieci w Celach Komercyjnych, przyjętej w 1996 roku w Sztokholmie, m.in. przez polski rząd. Pobrane z: http://www.ecpat.net/sites/default/files/stockholm_declaration_1996.pdf. Por. też: Wojtkowska, 2012.

W przeprowadzonej w 2012 roku „Ogólnopolskiej diagnozie problemu przemocy wobec dzieci”², polskim nastolatkom zadano pytanie o kontakty seksualne w zamian za pieniądze lub inne prezenty. Niecały procent (0,9%) dzieci w wieku 11–17 lat zadeklarowało, że zdarzyło im się podejmować tego rodzaju kontakty. W sześciu na dziesięć takich przypadków respondenci nie znali wcześniej osoby, z którą podjęli kontakt seksualny. W siedmiu na dziesięć przypadków był to mężczyzna (Włodarczyk, Sajkowska, 2013).

Przeciwdziałanie

Globalny zasięg zjawiska komercyjnego wykorzystywania seksualnego dzieci wymaga prowadzenia działań na skalę ogólnościatową. Liderem w tym obszarze jest ECPAT International (*End Child Prostitution Child Pornography & Trafficking of Children for Sexual Purposes*) – międzynarodowa sieć organizacji pozarządowych, które pracują wspólnie na rzecz wyeliminowania dziecięcej prostytucji i pornografii oraz handlu dziećmi do celów komercyjnego wykorzystywania seksualnego. Celem tych działań jest stworzenie ruchu społecznego na rzecz praw dzieci do ochrony przed komercyjnym wykorzystywaniem seksualnym (ECPAT International, FDN, 2012).

Obecnie ECPAT ma przedstawicieli w 78 państwach na całym świecie, a główna siedziba organizacji znajduje się w Tajlandii³. Od 2009 roku działania w ramach ECPAT prowadzi także Polska Koalicja przeciwko Komercyjnemu Wykorzystywaniu Seksualnemu Dzieci, koordynowana przez Fundację Dzieci Niczyje.

Między listopadem 2011 a czerwcem 2012 roku (w związku z organizacją przez Polskę i Ukrainę Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej), Fundacja Dzieci Niczyje zrealizowała kampanię informacyjno-edukacyjną na temat zagrożeń dzieci i młodzieży komercyjnym wykorzystywaniem seksualnym. Głównym celem tych działań było ograniczenie występowania problemu przez podniesienie świadomości społecznej oraz ochronę dzieci i młodzieży przed komercyjnym wykorzystywaniem

2 Wyniki badania zostały opublikowane w 2013 roku przez Fundację Dzieci Niczyje w formie publikacji „Przemoc wobec dzieci w Polsce. Diagnoza i rekomendacje” oraz numeru kwartalnika *Dziecko krzywdzone. Teoria, badania, praktyka*, pt. „Ogólnopolska diagnoza problemu przemocy wobec dzieci”.

3 Informacje uzyskane z oficjalnej strony internetowej ECPAT International – <http://www.ecpat.net/where-we-are>.

seksualnym⁴. Przeprowadzone wówczas badania sondażowe, pozwoliły na diagnozę poziomu świadomości społecznej Polaków dotyczącej tego problemu.

Przedmiot badania

Przedmiotem badania, przeprowadzonego przez Fundację Dzieci Niczyje w 2011⁵ i 2014 roku, były postawy dorosłych Polaków wobec zjawiska komercyjnego wykorzystywania seksualnego dzieci i młodzieży. W badaniu uwzględniono cztery jego formy, które przedstawiono respondentom przez krótkie opisy sytuacji:

1. prostytutka aspiracyjna: *chłopak lub dziewczyna w wieku 16–17 lat utrzymuje kontakty seksualne z dorosłymi partnerami w zamian za różne prezenty (np. ubrania, kosmetyki, gadżety elektroniczne);*
2. prostytutka głodowa: *chłopak lub dziewczyna w wieku 16–17 lat z ubogiej rodziny podejmuje kontakty seksualne w zamian za środki na życie, podstawowe potrzeby, naukę;*
3. sponsoring: *chłopak lub dziewczyna w wieku 16–17 lat podejmuje kontakty seksualne z jednym partnerem – sponsorem w zamian za regularne wsparcie finansowe;*
4. komercyjny cyberseks: *chłopak lub dziewczyna w wieku 16–17 lat udostępnia swoje nagie zdjęcia przez internet w zamian za zapłatę lub inne korzyści.*

Respondenci oceniali poszczególne sytuacje na pięciostopniowej skali, gdzie 1 oznaczało „to wcale nie jest złe zachowanie”, a 5 – „to jest bardzo złe zachowanie”. Szacowali także skalę występowania danego zjawiska w Polsce. Osoby badane wyrażały swoje poglądy na temat różnych aspektów podejmowania przez młodzież komercyjnych kontaktów seksualnych, takich jak przyczyny i motywy tych działań oraz istnienie grup ryzyka – osób szczególnie narażonych na zetknięcie z tym problemem.

W badaniu mierzono też poziom wiedzy (w pierwszej fali badania) oraz opinie (w drugiej fali) Polaków na temat obowiązujących regulacji prawnych dotyczących zjawiska komercyjnego seksualnego wykorzystywania dzieci i młodzieży. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że między pierwszą a drugą falą badania, prawo polskie uległo w tym zakresie zaostrzeniu.

4 Informacje uzyskane ze strony internetowej Fundacji Dzieci Niczyje – <http://fdn.pl/kampania-euro>.

5 Raport z pierwszej fali badania ukazał się w 2011 roku – Włodarczyk, J., Hamela, M. (2011). *Komercyjne wykorzystywanie seksualne dzieci i młodzieży. Postawy wobec problemu. Raport z badań*. Warszawa: Fundacja Dzieci Niczyje.

Metoda

Pierwsza fala badania została zrealizowana między majem a sierpniem 2011 roku, druga – między październikiem a listopadem 2014 roku. Badanie przeprowadzono w losowo-kwotowej, imiennej próbie, reprezentatywnej dla dorosłej (osoby powyżej 15 roku życia) populacji Polaków. W pierwszej fali badania wielkość próby wyniosła 1012, w drugiej 988 osób. W obu falach przeprowadzono bezpośrednie wywiady ankierskie w domach respondentów, na podstawie standardowego, identycznego komputerowego kwestionariusza, z zastosowaniem metody CAPI (*Computer Assisted Personal Interview*).

Postawy Polaków wobec zjawiska – wyniki badań sondażowych

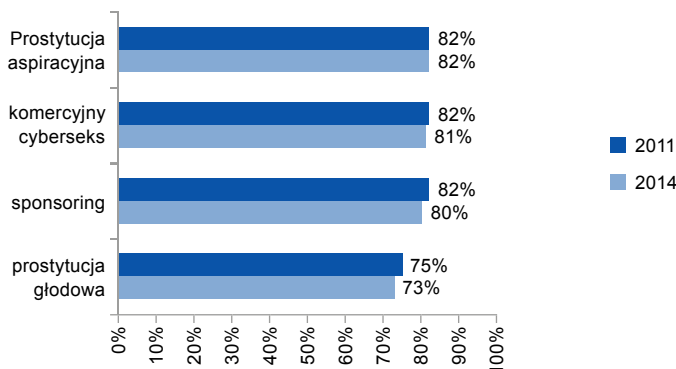
Ocena moralna zjawiska

Polacy zdecydowanie negatywnie oceniają wszystkie analizowane formy komercyjnego wykorzystywania seksualnego dzieci i młodzieży. Niezależnie od fali badania, każde z prezentowanych zachowań zostało ocenione jako „bardzo złe” przez co najmniej 73% respondentów.

Między rokiem 2011 a 2014 postawy Polaków wobec badanego problemu nie uległy znaczącym zmianom (wyk. 1). Niezmiennie, najsurowiej ocenianym przez Polaków zjawiskiem jest prostytutka aspiracyjna (82% odpowiedzi „to jest bardzo złe zachowanie” w 2014 roku). Kolejne miejsca zajmują komercyjny cyberseks (81%) oraz sponsoring (80%). Stosunkowo najłagodniej oceniana została natomiast prostytutka głodowa (73%).

Wykres 1. Ocena moralna różnych form komercyjnego seksualnego wykorzystywania dzieci i młodzieży, 2011: N = 1012, 2014: N = 988

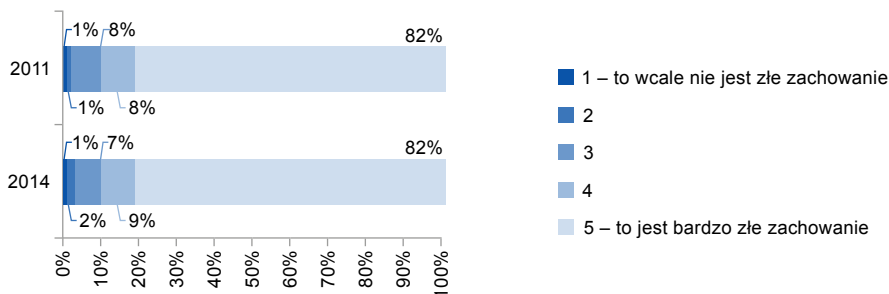
Wykres przedstawia odsetek odpowiedzi „5 – to jest bardzo złe zachowanie”.

Źródło: opracowanie własne.

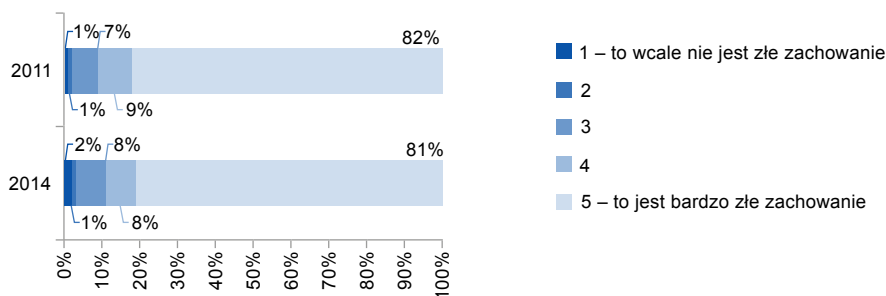
Kolejne wykresy przedstawiają pełne rozkłady odpowiedzi na pytania dotyczące oceny poszczególnych zachowań – uporządkowane od najsurowiej do najłagodniej ocenianych zachowań (wyk. 2, 3, 4, 5).

Wykres 2. Ocena moralna różnych form komercyjnego seksualnego wykorzystywania dzieci i młodzieży – prostytutka aspiracyjna, 2011: N = 1012, 2014: N = 988

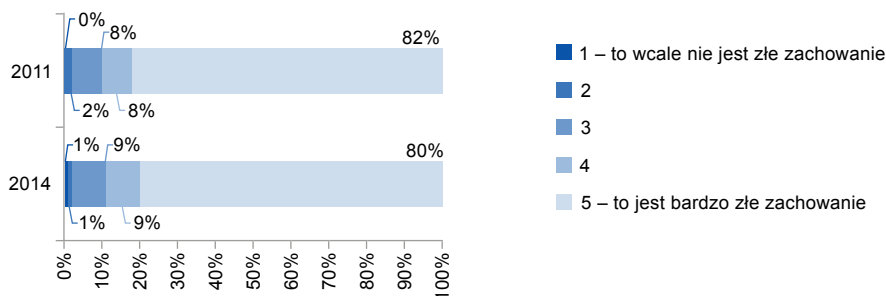
Źródło: opracowanie własne.

Wykres 3. Ocena moralna różnych form komercyjnego seksualnego wykorzystywania dzieci i młodzieży – komercyjny cyberseks, 2011: N = 1012, 2014: N = 988

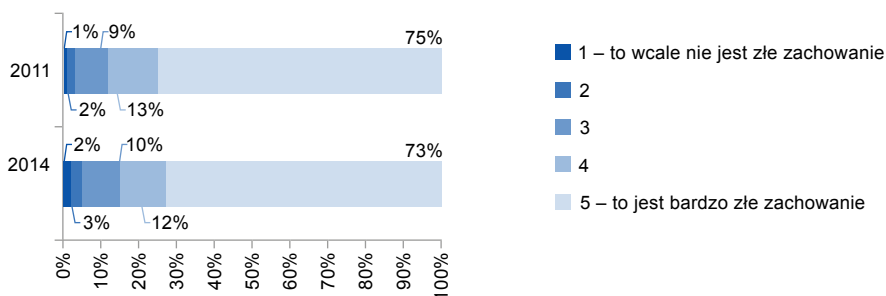
Źródło: opracowanie własne.

Wykres 4. Ocena moralna różnych form komercyjnego seksualnego wykorzystywania dzieci i młodzieży – sponsoring, 2011: N = 1012, 2014: N = 988

Źródło: opracowanie własne.

Wykres 5. Ocena moralna różnych form komercyjnego seksualnego wykorzystywania dzieci i młodzieży – prostytutka głodowa, 2011: N = 1012, 2014: N = 988

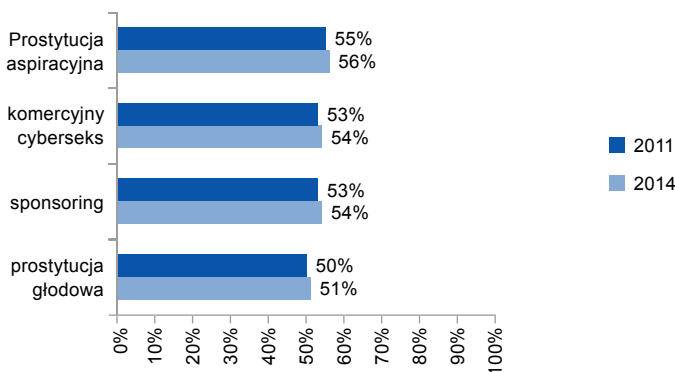
Źródło: opracowanie własne.

Ocena skali zjawiska

Ponad połowa Polaków uważa, że wszystkie analizowane formy komercyjnego seksualnego wykorzystywania dzieci i młodzieży stanowią realny problem, który dotyczy wielu osób. W ocenie respondentów, formą o największej skali występowania jest prostytutka aspiracyjna (w 2014 roku 56% badanych uznało ją za realny problem). Warto jednak zauważyć, że nie występują tu znaczące różnice w ocenach, zarówno jeśli chodzi o różne formy komercyjnego wykorzystywania seksualnego, jak i wyniki dwóch fal badania (wyk. 6).

Wykres 6. Ocena skali występowania różnych form komercyjnego seksualnego wykorzystywania dzieci i młodzieży, 2011: N = 1012, 2014: N = 988

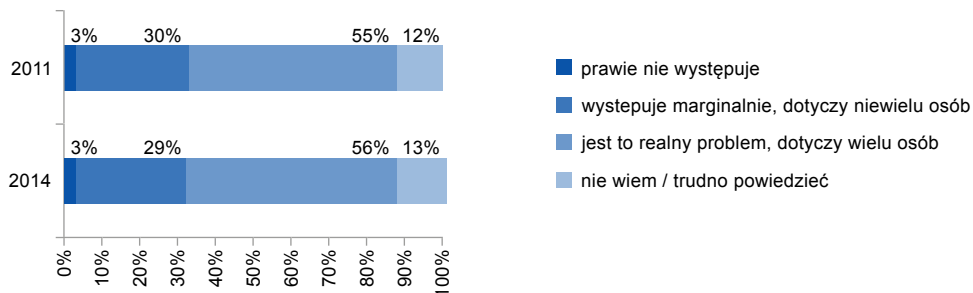
Wykres przedstawia odsetek odpowiedzi „Jest to realny problem, dotyczy wielu osób”.

Źródło: opracowanie własne.

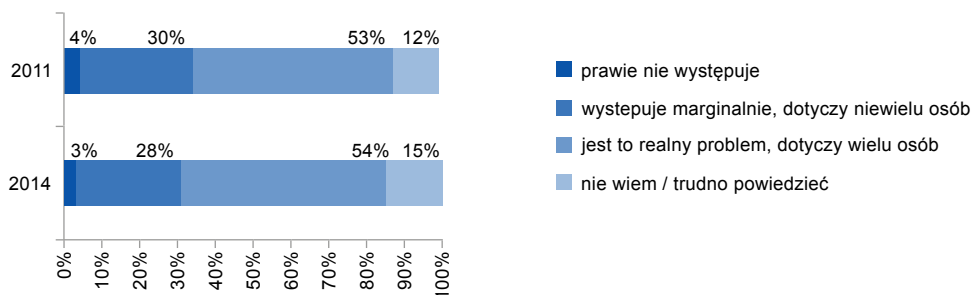
Kolejne wykresy przedstawiają pełne rozkłady odpowiedzi na pytania dotyczące skali występowania poszczególnych zachowań – uporządkowane według postrzeganego zasięgu problemu (wyk. 7, 8, 9, 10).

Wykres 7. Ocena skali występowania różnych form komercyjnego seksualnego wykorzystywania dzieci i młodzieży – prostytutka aspiracyjna, 2011: $N = 1012$, 2014: $N = 988$

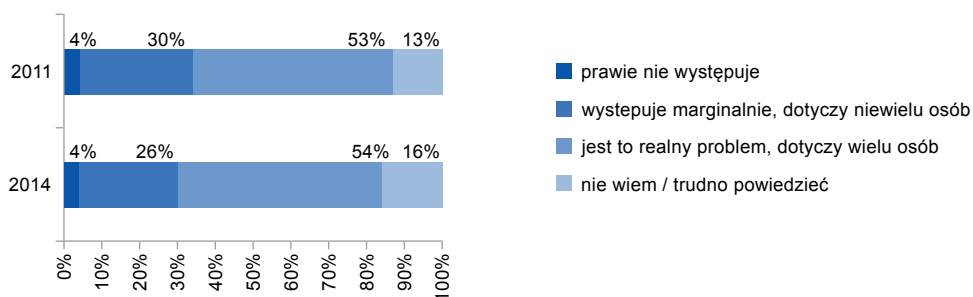
Źródło: opracowanie własne.

Wykres 8. Ocena skali występowania różnych form komercyjnego seksualnego wykorzystywania dzieci i młodzieży – sponsoring, 2011: $N = 1012$, 2014: $N = 988$

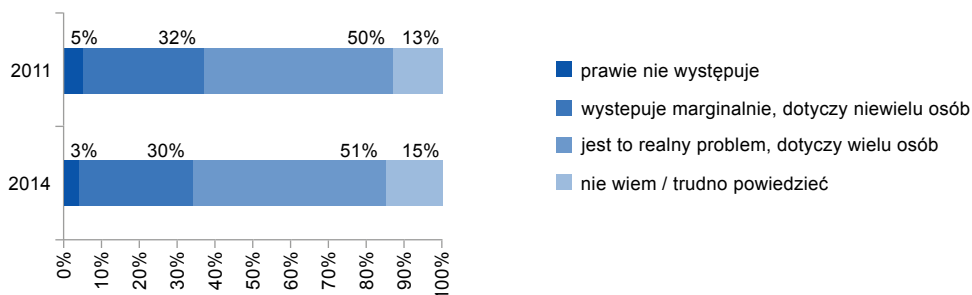
Źródło: opracowanie własne.

Wykres 9. Ocena skali występowania różnych form komercyjnego seksualnego wykorzystywania dzieci i młodzieży – komercyjny cyberseks, 2011: $N = 1012$, 2014: $N = 988$

Źródło: opracowanie własne.

Wykres 10. Ocena skali występowania różnych form komercyjnego seksualnego wykorzystywania dzieci i młodzieży – prostytutka głodowa, 2011: $N = 1012$, 2014: $N = 988$

Źródło: opracowanie własne.

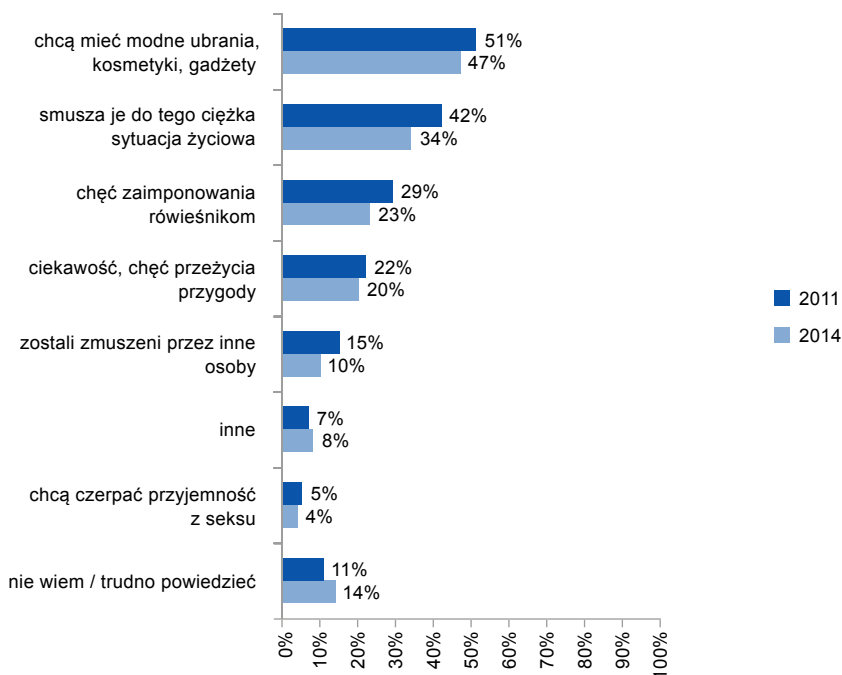
Ocena motywów działania dzieci i młodzieży

Motywy dzieci i młodzieży decydujących się na podjęcie komercyjnych kontaktów wskazywanym przez najwyższy odsetek Polaków jest chęć posiadania modnych ubrań, kosmetyków i gadżetów. Na kolejnych dwóch miejscach uplasowały się ciężka sytuacja życiowa oraz chęć zaimponowania rówieśnikom (wyk. 11).

Mimo że między 2011 a 2014 rokiem zmieniły się rozkłady poszczególnych odpowiedzi, wskazywany przez Polaków ranking motywów angażowania się przez młodzież w komercyjne zachowania seksualne nie uległ zmianom.

Wykres 11. Ocena motywów podejmowania przez dzieci i młodzież komercyjnych kontaktów seksualnych, 2011: N = 1012, 2014: N = 988. Pytanie wielokrotnego wyboru

Dlaczego, Pani/a zdaniem, dzieci i młodzież do 18 r.ż. decydują się na podjęcie kontaktów seksualnych za zapłatą lub w zamian za inne korzyści?

Źródło: opracowanie własne.

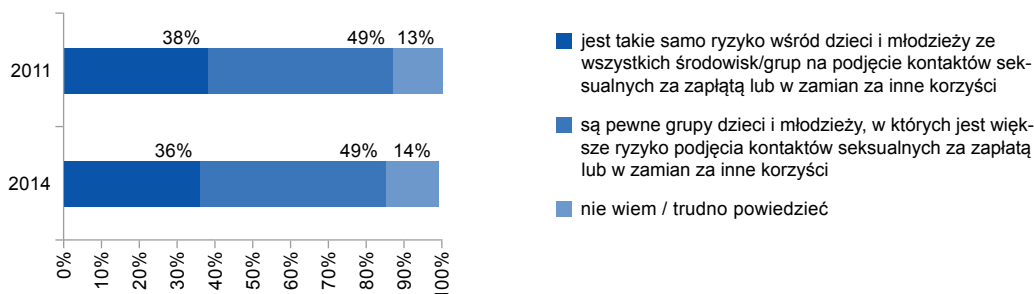
Ocena czynników podwyższających ryzyko – grupy ryzyka

W obu falach badania prawie połowa (49%) Polaków stwierdziła, że istnieją grupy dzieci i młodzieży szczególnie narażone na podejmowanie kontaktów seksualnych w zamian za korzyści materialne. Równocześnie, ponad jedna trzecia respondentów uważała, że ryzyko takich zachowań jest takie samo wśród dzieci ze wszystkich środowisk i grup – odsetek ten spadł nieznacznie, z 38% w 2011 do 36% w 2014 roku (wyk. 12).

Osoby, które uznały, że istnieją takie grupy ryzyka, poproszono następnie o ich wskazanie. Grupami, które w ocenie badanych są szczególnie narażone na komercyjne wykorzystywanie seksualne są: dzieci i młodzieży z rodzin patologicznych,

dzieci i młodzież z rodzin biednych oraz dzieci i młodzież z rodzin, w których rodzice nie mają czasu dla swoich dzieci (wyk. 13).

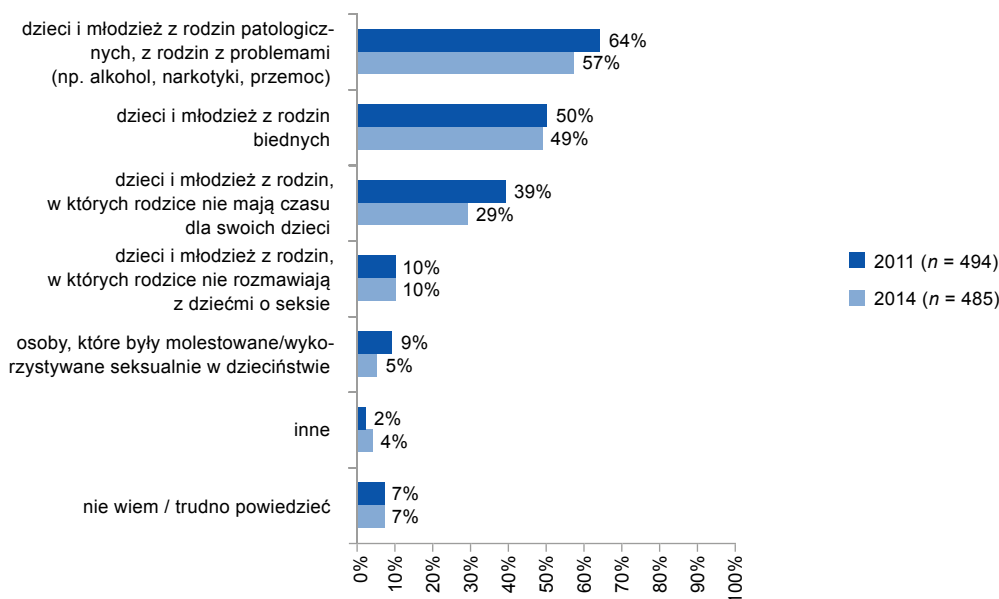
Wykres 12. Opinia na temat istnienia grup ryzyka dzieci i młodzieży narażonych na komercyjne wykorzystywanie seksualne, 2011: $N = 1012$, 2014: $N = 988$

Źródło: opracowanie własne.

Wykres 13. Opinia dotycząca grup ryzyka dzieci i młodzieży narażonych na komercyjne wykorzystywanie seksualne, 2011: $n = 494$, 2014: $n = 485$. Pytanie wielokrotnego wyboru

W jakich grupach dzieci i młodzieży występuje Pana/i zdaniem większe ryzyko wchodzenia w kontakty seksualne za zapłatą lub dla innych korzyści?

Źródło: opracowanie własne.

Poziom wiedzy i stosunek do regulacji prawnych dotyczących zjawiska

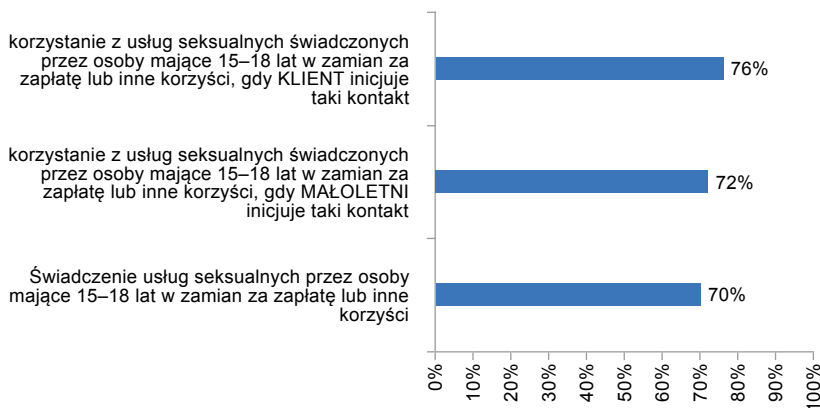
W pierwszej fali badania, realizowanej w 2011 roku, zbadano poziom wiedzy Polaków, dotyczącej penalizacji komercyjnego wykorzystywania seksualnego dzieci.

Zgodnie z polskim prawem, obowiązującym w trakcie realizacji pierwszej fali badania, świadczenie usług seksualnych przez osoby w wieku 15–18 lat w zamian za zapłatę lub inne korzyści materialne oraz korzystanie z takich usług, gdy kontakt ten został zainicjowany przez osobę małoletnią, nie były karalne. Natomiast w sytuacji, gdy kontakt inicjowała osoba dorosła – było to karalne, gdy dochodziło do doprowadzenia małoletniego do komercyjnych kontaktów seksualnych (Włodarczyk, Hamela, 2011).

Zdecydowana większość Polaków stwierdziła natomiast, że zarówno świadczenie, jak i korzystanie z komercyjnych kontaktów seksualnych z małoletnimi jest w Polsce karalne. W przypadku kontaktów inicjowanych przez osobę dorosłą odsetek ten wyniósł 76%, a przez małoletniego – 72% (wyk. 14).

Wykres 14. Wiedza Polaków na temat penalizacji komercyjnego seksualnego wykorzystywania dzieci i młodzieży, 2011: N = 1012

Czy według Pana(i) wiedzy następujące zachowania są karalne zgodnie z polskim prawem? (Wykres przedstawia odsetek odpowiedzi „karalne [np. kara więzienia, kara więzienia w zawieszeniu, grzywna, praca społeczna, nadzór kuratora]”.)

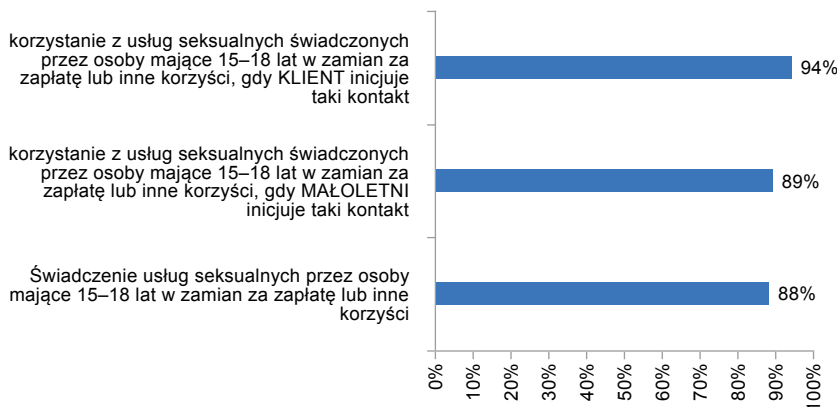
Źródło: opracowanie własne.

W drugiej fali badania, realizowanej w 2014 roku, zbadano natomiast nie poziom wiedzy, a stosunek Polaków do penalizacji komercyjnego wykorzystywania seksualnego dzieci. Respondentów zapytano, czy zarówno świadczenie, jak i korzystanie z komercyjnych kontaktów seksualnych z małoletnimi powinno być w Polsce karalne. Zdecydowana większość (powyżej 88%) dorosłych Polaków popiera penalizację w tym zakresie.

Jak zaznaczono wcześniej, między realizacją pierwszej a drugiej fali badania polskie prawo uległo zaostrzeniu w zakresie analizowanych zachowań. Wskutek zmian w regulacjach prawnych, które weszły w życie w maju 2014 roku, obecnie korzystanie z usług seksualnych świadczonych przez osoby w wieku 15–18 lat w zamian za zapłatę lub inne korzyści materialne jest karalne również wtedy, gdy kontakt inicjowała osoba małoletnia.

Wykres 15. Opinia Polaków na temat penalizacji komercyjnego seksualnego wykorzystywania dzieci i młodzieży, 2014: N = 988

Czy według Pan(i) wiedzy następujące zachowania powinny być karalne zgodnie z polskim prawem? (Wykres przedstawia odsetek odpowiedzi „powinny być karalne”).

Źródło: opracowanie własne.

Podsumowanie

Wyniki analizowanych badań sondażowych dotyczących postaw Polaków wobec problemu komercyjnego wykorzystywania seksualnego dzieci i młodzieży wskazują na zdecydowanie negatywną i utrzymującą się na przestrzeni lat ocenę moralną tego zjawiska.

Polacy skrajnie negatywnie oceniają sytuację, w których dochodzi do podejmowania przez dzieci komercyjnych zachowań seksualnych, takich jak: prostytutka aspiracyjna, komercyjny cyberseks, sponsoring oraz prostytutka głodowa. Co za tym idzie, zdecydowana większość Polaków popiera penalizację zarówno korzystania, jak i świadczenia usług seksualnych przez małoletnich.

Równocześnie niezmiennie ponad połowa Polaków postrzega zjawisko komercyjnego wykorzystywania seksualnego dzieci jako realny problem, który dotyczy w Polsce wielu osób. Najczęściej wskazywanymi przez respondentów grupami podwyższonego ryzyka są dzieci i młodzież z rodzin patologicznych, z rodzin biednych oraz z rodzin, w których rodzice nie mają dla nich czasu.

Bibliografia

- Declaration and Agenda for Action. 1st World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children* (1996). Sztokholm. Pobrane z: http://www.ecpat.net/sites/default/files/stockholm_declaration_1996.pdf.
- ECPAT International, FDN (2012). *Komercyjne wykorzystywanie seksualne dzieci. Pytania i odpowiedzi*. Pobrane z: www.fdn.pl/broszury-ulotki-i-plakaty.
- FDN (2012), *Problem handlu dziećmi w Polsce i na świecie. Charakterystyka zjawiska i regulacje prawne*. Warszawa: Fundacja Dzieci Niczyje. Pobrane z: <http://fdn.pl/seksualne-i-komercyjne-wykorzystywanie-dzieci>.
- FDN (2013), *Przemoc wobec dzieci w Polsce. Diagnoza i rekomendacje*. Warszawa: Fundacja Dzieci Niczyje.
- FDN (2013), *Ogólnopolska diagnoza problemu przemocy wobec dzieci. Dziecko krzywdzone*, nr 12(3). Warszawa: Fundacja Dzieci Niczyje.
- Kühn, G. (2014). Komercyjne wykorzystywanie seksualne dzieci w kontekście podróży i turystyki. *Dziecko Krzywdzone. Teoria, badania, praktyka*, 13(1), 11–32.
- Morawska, A. (2004). Wykorzystywanie seksualne dzieci dla celów komercyjnych – zarys problemu w perspektywie międzynarodowej. *Dziecko Krzywdzone. Teoria, badania, praktyka*, 2(1), 5–18.
- Wojtkowska, B. (2012). Komercyjne wykorzystywanie dzieci. *Dziecko Krzywdzone. Teoria, badania, praktyka*, 11(2), 67–80.
- Włodarczyk, J., Hamela, M. (2011). *Komercyjne wykorzystywanie seksualne dzieci i młodzieży. Postawy wobec problemu. Raport z badań*. Warszawa: Fundacja Dzieci Niczyje. Pobrane z: <http://fdn.pl/badania-postaw>.

Włodarczyk, J., Sajkowska, M. (2013). Wykorzystywanie seksualne dzieci. Wyniki Ogólnopolskiej diagnozy problemu przemocy wobec dzieci. *Dziecko Krzywdzone. Teoria, badania, praktyka*, 12(3), 82–100.

Commercial sexual exploitation of children and adolescents. Attitudes towards the phenomenon in Poland in 2011–2014

This paper presents the results of two waves of survey on the attitudes of Poles towards the commercial sexual exploitation of children and young people, carried out in 2011 and 2014. Over the analyzed years, there were no significant changes in this area. All the analyzed forms of exploitation: pocket money prostitution, commercial cybersex, transactional sex and prostitution to survive received a highly negative assessment – in both waves of the study, these phenomena were assessed extremely negatively by at least 73% of the respondents. At the same time, more than half of Poles believe that these issues are real problems that affect many people. According to 49% of Poles there are groups of children with a higher risk in engaging in such activities. In the opinion of the respondents, those groups are mainly children and adolescents: from pathological families, poor families and families, in which parents do not have time for their children.

KEYWORDS:

COMMERCIAL SEXUAL EXPLOITATION, CHILDREN, ATTITUDES

Cytowanie:

Żurkowska, D. (2015). Komercyjne wykorzystywanie seksualne dzieci i młodzieży – postawy Polaków wobec zjawiska w latach 2011–2014. *Dziecko krzywdzone. Teoria, badania, praktyka*, 14(2).

Artykuł jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa–Użycie niekomercyjne–Bez utworów zależnych 3.0 Polska.